

fufcepim⁹ dona tanto grauiora
noſtra factiora delictaq; reputa
tur Et ſi illa deponere neglexerim⁹
nō negliget aut retardabit
placatione; deus qui eſt benedictus
in ſecula ſeculorū Amen

¶ Sermo duodecim⁹ de iudicio
dei contra iudeos in iheruſalē ha
bitantes.

Dedit de⁹ populo iu
deorū ciuitate iheruſo
lomitanā ad inhabi
tandū. In qua tem
pore nabuthodonosor regis ba
bilonis tantū excreuerūt iniqui
tates et execranda mala q; de⁹
omnem populu; tradidit in ma
nus inimicorū ſuorū ⁊ ciuitate de
bellata omnes vtiuſq; ſexus iu
ſto iudicio dei captiuū ducti ſūt
in babilonem Neq; ob aliā cau
ſam tā graue damnū incurrēt
niſi quia diuina mandata con
temnebant erātq; deo celi abho
minabiles et exoſi. Ad qd̄ clare
intelligendū; ſtatui in iſto ſer
mone de iudicio dei contra iude
os in iheruſalem commorantes
loquī. De quo ſi plenam notiā
am habere voluerimus neceſſe ē
vt tria miſteria diſſeram⁹

Primum dicit glorie.

Secundū nequitię

Tercium pene

De gloria ⁊ magnificentia ci

uitatis iheruſalem

Capitulū primum.

Exaltauit deus gloriā
ciuitatis iheruſolomita
ne et fecit illam ſpecioſ
ſam et decoram valde in qua mo
rabantur iudei cum ingenti leti
tia et quiete. Verumtamē vt ſic
fuiſſe demonſtrem⁹ tria de ipſa
ciuitate conſideremus

Primo ſitum

Secundo cultū

Tercio ſtatū

De optimo ſitu ciuitatis iheru
ſalem

Drimo conſiderem⁹ illius
ciuitatis ſitū. Et de hoc
notandū ſm̄ Rabanuz
li. xij. de origine rerum q; iheru
ſalem eſt ciuitas in paleſtina in
medio iudeę poſita vmbelicuſto
ci⁹ habitabilis noſtre zone. In
de ezech. v. dicit dñs. Iſta ē ihe
ruſalem quam in medio genuū
ſituauī. Nycō. de lyra dicit quia
ſita eſt in quarto climate terre
habitabilis ſeptē climatib⁹ di
ſtinde. Eſt ibi terra fertilis nō
modo frugum ſed baſſamo mel
le et lacte que in diſtributiōe ter
re promiſſionis data fuit tribū
beniamin. dicta ieb⁹ que eſt ihe
ruſale; vt notaſt Joſue. xviij. et
idē fatet ¶ ſi. li. xiiij. ethi. In xv

vero libro asserit quod secundum iudeos
 Sem filius noe quem dicunt mel
 chisedech primus post diluuium
 in sicca condidit salem urbem. hanc
 postea tenuerunt iebusei ex quibus
 dicta est iebus. sicque duobus
 nominibus copulatis Heb⁹
 et salē dicta est iherusalem que postea
 a salomone iherosolima quasi ihe
 rosolomia dicta est.

De templo mirabili iherusalem.

Secundo consideremus
 illius civitatis cultum. Ibi
 equidem a salomone con
 structum est templum mirifico artifi
 cio. de quo dicitur Parak. iij. c.
 Cepit salomon edificare domum
 domini in iherusalem in monte
 moria qui demonstratus fuerat
 dauid patris eius anno quarto
 regni sui cepit. Glo. ihero. sup
 illo verbo. Vade in terram visio
 nis in hoc monte inquit. obtu
 lit abraham holocaustum pro isa
 ac. et glo. sup illo verbo Jacob
 Non est hic aliud nisi domus dei
 dicitur in hoc loco creditur iacob
 dormivisse et vidisse angelorum
 visionem in scala pervidisseque tem
 plum et dei cultum ibidem futurum
 Quam vero fuerit domus illa
 miranda. patet ex hijs que di
 cuntur. iij. R. vi. c. Erat ibi con
 cursus et frequentia gentium. Pre
 cipue vero secundum nicolaum de lyra ex
 omni iudea populus ibi confue
 bat in festo pasche siue azimo

etiam in memoriam liberationis
 de egipto. In festo pentecoste es
 in memoriam date legis In fe
 sto scenofegie siue tabernaculo
 rum in memoria mansionum in
 deserto. hanc domum christus
 voluit sua presentia decorare Ibi
 oblatiis est quadragesima die
 postquam natus fuerat ibi inuetus
 post triduum in medio doctorum
 ut dicitur Luce. ij. c. Ibi doce
 bat. vñ. xix. dixit cotidie apud
 eos etiam docens in templo

Tercio consideremus illius civi
 tatis statum. facta equidem fue
 rit civitas insignis et regia. Pri
 musque ibi regnavit Rex Saul
 quem Samuel unxit in regem
 Secundus dauid Tercius Salo
 mon Quartus Roboam Quintus
 Abias. Sextus Asa Septimus
 Josaphat Octavus Jorā No
 nonus Ochziās Decimus Jothas Undecimus
 Amasias Duodecimus
 Ozias Decimus tertius Jothathā
 Decimus quartus Agat Decimus
 quintus ezechias Decimus sex
 tus Manasses Decimus septimus
 Amon Decimus octavus Josias
 Decimus nonus Joachim Vice
 sedechias. Erat ergo civitas il
 la famosa plena populo et divitijs
 erat ibi ornata edificia alta pa
 lacia et iuvenes robusti et belli
 cosi. Sicut dicit Isaias li. ij. Tu
 maxie deus ex memoria hominum elabi
 tur cum beneficijs eius fruētes
 honorem diuine indulgentie

Dare debent. Ideo pp̄s i heroso-
limoz vt patebit in crassatis mi-
nis recalātrauit.

De nequicia populi iudaici ⁊
impietate multa

Capitulum secundum

Quata fuit iniquitas iu-
daici populi in iherusa-
le habitantis inuesti-
gandum est vt sic p̄cipiamus q̄
iuste deus populū illū neq̄ tra-
didit in captiuitatem. Dūt aut̄
etia que accusant iherosolimoz
culpam ⁊ impietatem

Prīmū ē multiplex offensio.

Secūdu temeraria presūpō

Tercium dura obstinatio

De octo peccis quib⁹ in iheru-
lem offendebar deus

Primū qd̄ at̄cusat et ar-
guit iherosolimozum
culpā est multiplex of-
fensio. In mltis nāq̄ nō in vno
solo peccō offendebar deū. Octo
tamen erāt inter cetera peccā p̄n-
cipalia q̄ abūdabāt i illa citate.

Prīmū peccātū dicit̄ negligēcie

Secūdu iniusticie

Tercium auaricie

Quartum fraudulencie.

Quintum violencie

Sextum luxurie

Septimum ydolatrie

Octauum irreuerencie

Prīmū peccātū quod abūda-
bat in illa ciuitate dicitur negli-
gencia. Dupiores nāq̄ nō curā-
bāt de salute subditoz. q̄n̄ymo
suo malo exemplo corūp̄bant
eos et inducebant ad malefaciē-
dum. Hinc Iheremias conques-
tebatur. x. c. dicens. Stulte e-
gere pastores et deum nō exqui-
sierunt p̄pterea nō intellexerunt
et omnis grex eoz dispersus est
⁊ xxxiiij. c. Ihere. aiebat. De pa-
storibus qui disperdūt et dila-
cerant gregem pascue mee. Et
dñs Dis cautus o predicatori ne
p̄pter ista prelatis detrahas si-
boni sunt bene erit ipsis. si vero
mali iudicet illos deus. Nostra
vero nō interest illorum in crepa-
te delicta. Secundum peccātū
qd̄ abundabat in ciuitate iheru-
salem erat iniusticia. et de hac
Ihere. v. ait. Circūte vias ihe-
rusalem ⁊ aspiciate ⁊ considerate
⁊ querite in plateis eis an inue-
natis virum facientem iudiciū
um et querentem fidem. ⁊ infra
Causam vidue non iudicauerūt
et causam pupilli non direxerūt
Quid de nobis dicam. heu heu
perijt profecto de terra iusticia
timore amore odio ac peccō est
eiecta. vt dicit̄. xi. q. ij. c. Qua-
tuor. sed p̄fecto impletū ē dicitū
Psido. qui ait. xi. q. iij. c. Paup̄
Pauper dum nō habet qd̄ offe-
tat nō solum audiat ⁊ temerarie

sed reprobatur. Cito violatur
 autem iustitia nullamque pertime
 scit reus culpam quam nimis
 redimere existimat. Et tamen
 ut dicit Aug⁹ li. iij. de ciu⁹ dei
 Amota iustitia quod aliud sunt
 regna nisi latroania. Ideo dicitur
 xij. q. ij. ca. Cum deuotissis
 mam. Dumnu in rebus bonuz
 est iustitiam colere, ac sua cuius
 iura seruare. et Arist. v. ethico.
 ait. Preclarissima virtutum esse
 se videtur iustitia et neque hespe
 rus neque lucifer ita admirabilis.

Tertium peccatum quod era
 rat in iherusalem erat auaritia.
 de qua iher. vi. ca. sic scribitur
 A maioribus usque ad minorem om
 nes student auaritie et a propheta
 usque ad sacerdotem cuncti faci
 unt dolum. Hoc tamen tempore
 nescio quid referam, quando mu
 dus totus auaritie vinculis des
 tinetur. Ob illam etiam multi
 plicata sunt omnia mala per
 iuria scilicet et fraudes deceptio
 nes mendacia odia luores ran
 cores rapine usure simonie et
 similia. Quartum peccatum
 quod fuit in iherusalem erat frau
 dulencia. Omnes enim pro ma
 iori parte erant simulati et ficti
 astuti callidi et deceptores in omni
 arte in omni exercitio in omni
 denique conuersatione sua. In
 iher. ix. ca. dicitur. Unusquisque
 a proximo suo se custodiat, et

in omni fratre suo non habeat
 fiducia; quia omnis frater sup
 plantans supplantabitur, et om
 nis amicus fraudulenter ince
 dit. Quis habet nunt unum
 amicum verum. Inquit Ambro.
 li. iij. de officiis. Facilis vox et
 communis, tuus sum totus sed
 paucorum effectus. Quintum
 peccatum iherusalem fuit violen
 tia. De hoc dicit ihermie xxxiij.
 ca. Retraherunt seruos et ancil
 las suas quos dimiserant libe
 ros et subiugauerunt in famulos
 et famulas. Hic dicit nico. de
 lyra q. exodi viceesimo primo ca.
 dictum fuit. Si emeris seruum he
 breum sex annis seruiet tibi in
 anno septimo exeat liber gratis
 ita q. non poterat ultra tenei nisi
 si vellet remanere. Tempore vero
 sedechie regis et ante tenuerunt
 seruos et ancillas diuicias prop
 ter auaritiam suam, tamen ad
 monitionem iheremie et aliorum
 virorum bonorum rex sedechias
 et sui subditi statuerunt firmiter
 dimittere seruos suos hebreos
 et ancillas secundum preceptum legis. Et
 ut hec ordinatio esset firma fride
 runt vitulum in duas partes et
 inter illas partes transtulerunt rex
 et principes eius ad significan
 dum q. sic esset dignus occidi et diui
 di infungens illam ordinacionem. Ve
 ritatem pro cupiditate ducti retraxe
 runt ad se redigendo in securitatem

et sic nō solum peccauerūt cōtra
legem diuinam sed etiam cōtra
statutum p̄prium. Similes hys
hodie sunt qui retinent famulos
et ancillas et p̄mittunt eos p̄ire
re fame et frigore. suntq; illis in
festi. non solū compellendo pl̄
debito laborare sed etiam iniuriā
do et cōtumelijs ac verberib; affi
ciendo. Non didicerē istī disci
plinam sapientis. qui eccl̄. iij.
ait. Noli eē sicut leo i domo tua
euertens domesticos tuos et op
primens sbiectos tibi. et p̄ hys
facit id senece ad Luallum. Co
lant inquit te p̄a; seruū tuū q̄
timeant. **Sextum** peccatū iheru
salem fuit luxuria. et de hoc di
citur Ihere. v. in p̄sona dei. satu
raui eos et mechati sunt. et xxij
ca. Adulterijs repleta est terra.
Dileāt de hoc verba loquātur ex
empla. **Septimū** peccatū fuit
p̄dolatia de qua Ihere. i. c. de
cōquerēbatur sic. Dereliquerūt
me et libauerunt dijs alijs et
adorauerunt opus manū sua
rum. **Octauū** peccatum fuit iē
reuerēcia ad cultum diuinū nā
in templo absq; deuocōe ingre
diebantur et egrediebantur. et
de hoc sic habetur Ihere. vij. ca.
Fecere filij iuda malum in oculis
meis dicit dñs posuerūt offēdi
cula sua in domo in qua inuocā
tum est nomen meum vt p̄ol
luerent eam. **Q̄** rēphensibiles
christiani sunt qui templa dei et

ecclesias tamq̄ lupanaria cal
cant. pro quib; facit illud quod
scribitur de immunitate ecclesie
li. vi. m. c. **Decet.** Decet domū
dñi sanctitudo decet vt cui; in
pace factus est locus eius cult;
sit debita veneracōne pacificus.
Dit itaq; ad ecclesias humilis
et deuotus ingressus sit in eis
deuota conuersatio deo grata in
spicientib; placida. In iherusalem
ergo erant huiuscemodi vicia
et alia plurima que solet abhor
tere deus

De p̄sumptione p̄puli.

Secundum qd̄ accusat
arguit iherosolimorum
culpam est temeraria p̄
sumptio. In tot enim peccatis
deum spernebant. **Unde Ihere.**
v. dicitur. Regauerūt dñm et di
xerunt non est ipse neq; veniet
sup nos malum gladiū et famē
non videbimus. et infra **Nō** dix
erunt in corde suo metram; do
minū deum nostrum cōfidebāt
ergo in seipsis et p̄seuerantes
in malis suis penitenciam recus
sabant. de hoc dicit Ihere. vij.
Nemo qd̄ bonum est loquit̄ nul
lus est qui agat penitenciam su
per peccato suo dicens quid fe
ci omnes cōuersi sunt ad cursus
suum quasi equus in impetu va
dens ad p̄lium.

Tercium qd̄ ostendit iheru

solimorum culpā est dura obli-
natio. Nam cū p̄ plures annos
populus ille cōmonitus fuisset
nūq̄ se corrigere voluit. Inquit
Ihero. in cōmento super Ihere.
q̄ Iheremias cū esset adhuc pu-
er propheta cepit anno. xij.
Josie filij amon regis iuda pro-
phetauitq̄ in imperio eius an-
nis. xix. et postea sub ioachim
filio eius annis vnde cim. et sub
sedechia quī vltimus fuit regnū
iuda annis vnde cim. vsq̄ ad q̄n-
tum mensem q̄n ab abilonijs ca-
pta est iherusalem ac p̄ hoc ab ex-
cōdio prophete sue vsq̄ ad cap-
tūitatem iherusalem qua ⁊ ipse
captus est p̄phetauit ānis. xli.
et p̄dixit clare ciuitatis exādiuz
nisi penitentiā agerent at illi nō
solum nō timebant et humilias-
bant se deo. verum etiam Iherē-
miam p̄sequebātur. scribit nā
q̄ Ihere. xxviii. q̄ cum semel p̄-
phetaus apprehenderūt eum dice-
tes morte moriatur ⁊ cōgrega-
tus est omnis populus adūsus
Iheremiam in domū dñi tandem
vrens bonis verbis Iheremias
dixit omnis populus. nō est vī-
ro huic iudicium mortis quia in
nomine domini dei nostri locu-
tus est ad nos. ⁊ Ihere. xxxij.
habetur qualiter cecum eū mi-
serunt in carcerem vbi sedit di-
ebus multis. ⁊ Ihere. xxviii. c.
narratur qualiter submiserunt
eum in lacum in quo nō erat aq̄

sed lutum multasq̄ alias perse-
cutiones intulerunt sibi. O ma-
licia incorrigibilis. O maligni-
tas omnium iniquorum. O du-
rities prauorū cordium. veritas
adamatur de⁹ predicatur timē-
dus vicia increpantur efferunt
tur virtutes ⁊ boni mores tamē
odio habentur quī deo iubente
talia nūdant. Adarco nemo po-
test de deo cōqueti si in fine seue-
tus appareat.

De graui punitiōe et pla-
ga iherusalem

Capitulum tertium

Quī dudū longanimis p̄
iheremiam populū ad
penitentiā vocauerat
sceleribus ⁊ malicia iniquorum
p̄uocatus ad vīdētā tamen
excitat⁹ est. qd̄ vt cuncti valeāt
scire in hoc misterio tertio de pe-
na iherusalem pertraābimus
de qua tria sunt consideranda
Prīmū de ciuitatis obsessio
Secundum ciuitatis afflictio
Tertium ciuitatis delectio
De valida obsidiōe ciuitatis
Primū consideranduz
est ciuitatis obsessio vt
enim habetur. iij. regū
ultimo. et. ij. Paralipomenon
vltimo. ca. anno nono sedechie
circumdatus est iherusalem a na-
buchodonosor cum validissimo

exercitu et extructe fuerunt in ciuitate eius munitiones et clausa est ciuitas decem et octo mensibus

Secundū considerandū est ciuitatis afflictio. preualuit quippe interim fames nec erat panis populo terre

Tercū considerandū est ciuitatis captio. Nam ciuitas capta fuit et fugit sedechias. Rabbi salomō dicit quod ipse fugit per quamdam viam subterraneam cuius exitus erat bene longe a ciuitate. sed deus fecit apparere vnam capream siluestrem et dum caldei vellent eam capere fugiendo cucurrat super terram secundum viam illius linee subterraneae predictae usque ad exitum et sic caldei inuenierunt sedechiam qui exierat viam illam. **P**ed meo. de lyra dicit quod hoc non est verisimile quod caldei tunc intenderent venationi. **N**o dicendum quod insecuti sunt sedechiam per iudicium aliquorum quos ceperunt in ciuitate qui non poterant fugere. **P**ed secundum magistrum in hystoria capta fuit ciuitas circa mediam noctem. Captus itaque fuit sedechias et adductus contra nabuchodonosor. **Q**ui dixit ei. **M**agnus deus huius nequiam tuam odio tradidit te mihi et occidit filios eius coram eo. **O**culos vero sedechie effodit et catenis vinxit eum et duxit eum

in babilonem. **M**uri autem iherusalem destructi sunt et ciuitas expoliata tandem succensa et populus ductus in captiuitatem. **R**efert magister in hyst. quod cum nabuchodonosor intrasset babilonem cum triumpho victimas solemnes immolauit dominus suis et solemnizauit cum omni populo nouem diebus. **C**umque recuberent exhilarati precepit rex ut adduceretur sedechias in medium et aliqui de cantoribus templi cum eo qui psallerent coram coniuuantibus in musis instrumentis et canerent ymnos de cantibus syon. **B**ibeant autem conuiue in vasis domus domini quod quedam nabuchodonosor concesserat iudis. quedam vero sibi reseruauit. **C**umque darent psallentibus potum clanculo precepit rex ut daretur sedechie potus laxatiuus. et coram omnibus ignominiose laxatus est. **D**icque iratus reducere ad carcerem. **Q**ui nimio afflictus dolore post paucos dies mortuus est. **A**t nabuchodonosor fecit eum honore regio sepeliri. **T**ali iudicio deus illum puniuit. quia ut scribit. **iij. Parab.** ultimo capitulo viginti et unius anni erat cum regnare cepisset et vnde iam annis regnauit in iherusalem et fecit malum coram oculis domini dei sui nec erubuit faciem iheremie prophete loquentis ad se ex ore domini

Rege quoque nabuchodonosor
recessit qui adiurauerat eum pro deo
um et indurauit ceruicem suam
et coruit non reuertetur ad dominum
deum israel. Si ergo ipse timu-
isset deum abstinuisset utique a tot
tantisque peccatis et deus misericordiam
suarum ostendisset illi quam
nobis exhibeat qui est benedi-
ctus in secula seculorum. Amen.

**Sermo de misterijs de iudicio dei contra iudeos christum
et ecclesiam persequentes**

Quoniam completis animis hęc
Iudaice captiuitatis
operante hęc ora sacer-
dote et zorobabel fu-
scitauit dominus spiritum. Cuius regis per-
suum. Cuius anno primo sui im-
perij laxata hebreorum captiuitate
qua tuorum ferme hominum millia
fecit regredi in iudeam restituens
eis uasa templi aurea et argen-
tea quinque millia quadringenta
que nabuchodonosor portauerat
in babilonem. Dicitur et redifi-
cata est iherusalem et templum
eo tempore quo tarquinius super-
bus regnabat in urbe. Colliguntur
ista ex primo libro hęc dicitur. c.
primo ex dictis Josephi in libris
antiquitatum et Bede in libro de
temporibus. Dicitur et populus ille ibi
multiplicatus est usque ad tempo-
ra christi. Verumtamen quia christum

et ecclesiam iudei acriter persecu-
ti sunt de qua impietate noluerunt pe-
nitere uolente deo ciuitas iheru-
salem a romanis euersa est et po-
pulus fame et gladio perijt et qui
remanserunt uiliter fuerunt re-
nundati. Propterea ut indies
ad timendum deum studiosius
inuiuemus in hoc sermone de
iudicio dei contra iudeos tractum
et etiam persequentes uerba fa-
ciemus uidebimusque qualiter ci-
uitas iherusalem destructa fuit
et populus eius dispersus. De
qua desolatione tria misteria
erunt declaranda

Primum dicitur significacionis
Secundum pronuacionis
Tertium executionis

**De signis et potentis quibus
dei iudicia sepe premonstrantur**

Capitulum primum.

Significata fuit potentis
et signis desolacio ihe-
rusalem. Et in hoc appa-
ret diuina populi quia nunquam ad
penitentiam redijt. Verumtamen
ut plenius intelligantur singu-
la in hoc misterio tria sunt du-
bia absoluenda. Primum an
timendum sit cum alię nouis-
tates apparent in corporibus ce-
lestibus etiam si naturaliter fi-
ant. Secundum que sunt ista
signa propter que timendum